

De coronacrisis: voorbereiding én improvisatie

De coronapandemie had niet alleen gevolgen voor de gezondheidszorg, maar ook economische, maatschappelijke en psychosociale gevolgen. In deze factsheet geven we een overzicht van overeenkomsten en verschillen tussen enerzijds de planvorming en anderzijds de werkelijkheid van de coronacrisis. Ook volgen enkele voorbeelden van de veerkracht die de Nederlandse overheid en samenleving hebben getoond.

Gevolgen voor de gezondheidszorg

Overeenkomsten met scenario's

- 1. Druk op de gezondheidszorg**
 - > Veel doden en zieken
 - > Een tekort aan IC-bedden
 - > Een tekort aan persoonlijke beschermingsmiddelen
 - > Een tekort aan zorgpersoneel o.a. door ziekteverzuim
- 2. Meerdere ziektegolven**
- 3. Ontwikkeling van vaccin(s) binnen 6 - 12 maanden**
- 4. Vaccinatiecampagne**
 - > Kwetsbare groepen en zorgprofessionals eerst

Verschillen met scenario's

- 1. Uitstel van reguliere zorg en niet-acute operaties**
 - > 50.000 gezonde levensjaren verloren in 2020
- 2. Lange duur van de pandemie (meer dan 1,5 jaar)**
- 3. Langdurige gezondheidsklachten (weken, maanden)**

Voorbeelden van veerkracht

- 1. Het ontstaan van nieuwe netwerkorganisaties o.a.**
 - > Landelijk Coördinatiecentrum Patiëntenspreiding (LCPS)
 - > Landelijk Coördinatiepunt Geneesmiddelen (LCG)
 - > Landelijke Coördinatiestructuur Testcapaciteit (LCT)
- 2. Opschaling van de GGD-organisatie**
 - > O.a. van 250 fte (mrt 2020) naar 7.700 fte (dec 2020) voor bron- en contactonderzoek
- 3. Creatieve oplossingen**
 - > O.a. inzet horecapersoneel om zorgpersoneel te ontlasten

Economische gevolgen

Overeenkomsten met scenario's

- 1. Economische terugval: daling van het BBP.**
- 2. Arbeidsuitval en daling in effectieve werktijd**

Verschillen met scenario's

- 1. Sluiting van sectoren: horeca, toerisme, cultuur en evenementenbranche**
- 2. Ongelijke verdeling van economische gevolgen**
- 3. Stijging in werkloosheid en aanvragen voor een bijstandsuitkering**

Voorbeelden van veerkracht

- 1. Enorme financiële steunpakketten van de overheid**
- 2. Digitalisering**
 - > Thuiswerken / thuisonderwijs
 - > Webwinkels
 - > Online concerten
- 3. Creatieve oplossingen**
 - > O.a. afhaalmogelijkheden bij restaurants om inkomsten te genereren

Maatschappelijke gevolgen

Overeenkomsten met scenario's

1. Mogelijk sluiten van scholen en verbod op samenkomsten
2. Maatschappelijke onrust naar aanleiding van maatregelen
3. Verminderd vertrouwen in publieke instituties

**STOP
Lockdown**

We
zorgen
voor elkaar

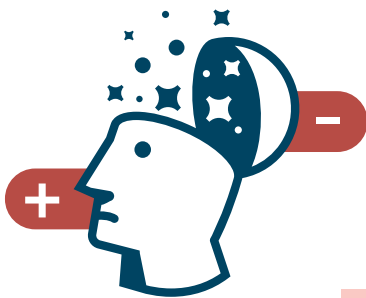
Verschillen met scenario's

1. Ingrijpende maatregelen zoals de lockdown, mondkapjesplicht en avondklok
2. Een toenemende maatschappelijke onrust
3. Regionale noodverordeningen als juridische basis voor de maatregelen; lokale en regionale verschillen in de handhaving

Voorbeelden van veerkracht

1. Vele burgerinitiatieven om anderen te ondersteunen o.a.
 - > boodschappendiensten
 - > muziekactiviteiten rondom oudercomplexen
 - > opbeurende reclameborden en postercampagnes
2. Maatschappelijk draagvlak
Een meerderheid van de bevolking:
 - > bleef het coronabeleid van de overheid steunen
 - > volgde de maatregelen op
 - > toonde zich bereid tot vaccinatie

Psychosociale gevolgen

Overeenkomsten met scenario's

1. Mogelijk toenemende gevoelens van angst, stress en somberheid, in ernstige gevallen mogelijk leidend tot een ggz-opname of suïcide

Verschillen met scenario's

1. Groot effect van de coronamaatregelen op ouderen, maar ook op het welbevinden van jongvolwassenen
2. Verslechtering vooral in buurten met een hoge concentratie van mensen die veel hulp en ondersteuning nodig hebben

Voorbeelden van veerkracht

1. Sociaal vangnet
 - > Velen konden een beroep doen op mensen in hun omgeving
2. Positieve beleving van de coronacrisis
 - > Sommigen ervoeren meer rust en waren dankbaar voor alledaagse dingen